

Vaalitoimielimet vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa

Kaupunginhallitus 02.12.2024 § 311

Vuonna 2025 toimitetaan samanaikaisesti kahdet yleiset vaalit: aluevaalit ja kuntavaalit. Koska vaalit toimitetaan samanaikaisesti, kutsutaan niitä nimellä **alue- ja kuntavaalit**.

Alue- ja kuntavaalien vaalipäivä on sunnuntai 13.4.2025. Ennakkoäänestyksen ajan- jakso on kotimaassa 2. – 8.4.2025 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin) ja ulkomailla 2. - 5.4.2025 (neljä päivää keskiviikosta lauantaihin). Suomalaisessa laivassa ulkomaan ennakkoäänestys voidaan aloittaa jo keskiviikkona 26.3.2025.

Aluevaaleissa valitaan hyvinvointialueiden aluevaltuustot ja kuntavaaleissa kuntien valtuustot. Sekä aluevaltuustojen että kuntien valtuustojen toimikausi alkaa 1.6.2025 ja kestää vuoden 2029 toukokuun loppuun.

Vaaliviranomaisia koskevat kelpoisuus- ja esteellisyyssäännöt vuoden 2025 vaaleissa ovat tiivistetysti seuraavat:

Keskusvaalilautakunta

Vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleissa keskusvaalilautakuntana toimii vuoden 2021 kuntavaaleissa valitun valtuuston asettama keskusvaalilautakunta.

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsen, joka on ehdokkaana kuntavaaleissa, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn siitä lukien, kun häntä koskeva ehdokashakemus on annettu lautakunnalle. Sen sijaan jäsentä, joka on ehdokkaana aluevaaleissa, ei ole kielletty osallistumasta keskusvaalilautakunnan työskentelyyn. Puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamies aluevaaleissa ja vaaliasiamies kuntavaaleissa eivät saa olla keskusvaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä.

Esteellisyys: Jäsenten ja varajäsenten esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain 27 §:ssä säädetään. Tämä tarkoittaa käytännössä esimerkiksi sitä, että keskusvaalilautakunnan jäsenenä oleva

- aluevaalien ehdokas tai hänen läheisensä, esimerkiksi puoliso, on esteellinen osallistumaan aluevaalien ennakkoäänien laskentaan ja tarkastuslaskentaan ja
- kuntavaalien ehdokkaan läheinen, esimerkiksi puoliso, on esteellinen osallistumaan ehdokasasettelusta päättämiseen puolisoaan koskevan listan osalta, kuntavaalien ennakkoäänien laskentaan, tarkastuslaskentaan ja vaalien tuloksen vahvistamiseen.

Vaalilautakunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla aluevaalien ehdokas eikä kuntavaalien ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä, esimerkiksi niitä henkilöitä, jotka toimivat ennakoöänestyksen vaalitoimitsijoina.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva aluevaalien tai kuntavaalin ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Vaalitoimikunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla aluevaalien ehdokas eikä kuntavaalien ehdokas eikä myöskään ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sana- muotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Jäsenet ja varajäsenet on mahdollisuuksien mukaan valittava siten, että kunnan edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneet puoluekisteriin merkityt puolueet tulevat edustetuiksi vaalilautakunnassa ja vaalitoimikunnassa.

Tasa-arvolain mukaisesti sekä jäsenissä että varajäsenissä on oltava naisia ja miehiä kumpaakin vähintään 40%.

Valmistelija kaupunginsihteeri Anne Ranta

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus asettaa vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten:

1. Parkanon äänestysalueen vaalilautakunnan ja valitsee siihen
 - puheenjohtajan
 - varapuheenjohtajan
 - kolme muuta jäsentä
 - vähintään seitsemän varajäsentä siinä järjestyksessä, jossa he tulevat varsinaisten jäsenten sijaan

2. Vaalitoimikunnan ja valitsee siihen
 - puheenjohtajan
 - varapuheenjohtajan
 - yhden muun jäsenen
 - vähintään kolme varajäsentä siinä järjestyksessä, jossa he tulevat varsinaisten jäsenten sijaan

Käsittely

Päätös Kaupunginhallitus päätti siirtää asian käsittelyn seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen 16.12.2024.

Kaupunginhallitus 16.12.2024 § 323
1240/00.00.00.00/2024

Valmistelija kaupunginsihteeri Anne Ranta

Esittelijä Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Päätösehdotus Kaupunginhallitus asettaa vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten:

1. Parkanon äänestysalueen vaalilautakunnan ja valitsee siihen
 - puheenjohtajan
 - varapuheenjohtajan
 - kolme muuta jäsentä
 - vähintään seitsemän varajäsentä siinä järjestyksessä, jossa he tulevat varsinaisten jäsenten sijaan
2. Vaalitoimikunnan ja valitsee siihen
 - puheenjohtajan
 - varapuheenjohtajan
 - yhden muun jäsenen
 - vähintään kolme varajäsentä siinä järjestyksessä, jossa he tulevat varsinaisten jäsenten sijaan

Käsittely

Päätös Kaupunginhallitus päätti asettaa vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleja varten:

1. Parkanon äänestysalueen vaalilautakunnan
 - puheenjohtajaksi Anne Talonen-Levula
 - varapuheenjohtajaksi Jouni Kirjonen
 - jäseniksi
Marika Mustasaari
Kari Lahtinen
Vesa Raiskio
 - varajäseniksi siinä järjestyksessä, jossa he tulevat varsinaisten jäsenten sijaan
Päivi Ojala
Kauko Kaitaranta
Arja Laine
Juhani Leppänen
Leena Lahtinen
Mari Heinonen
Päivi Pöyhölä

2. Vaalitoimikunnan

- puheenjohtajaksi Jaakko Nikkola
- varapuheenjohtajaksi Arja Grönfors
- jäseneksi Sirpa Viljamaa
- varajäseniksi siinä järjestyksessä, jossa he tulevat varsinaisten jäsenten sijaan

Mirja Mattila

Tuomo Lystilä

Antero Pihlajamäki

Anneli Humala

Anna-Liisa Lepistö

Marika Keskinen

3. Vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan lopullinen kokoonpano päätetään kaupunginhallituksen tammikuun kokouksessa.